

КІЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІК

ГАЗЕТА НАЦІОНАЛЬНОГО ТЕХНІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ УКРАЇНИ «КІЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

Безкоштовно

7 червня 2012 року

№21 (2997)

Новий етап співпраці з університетами КНР

"Українсько-китайські відносини вийшли останнім часом на якісно новий рівень – рівень стратегічного партнерства. Це слід мати на увазі, вибудовуючи і міжвузівське співробітництво", – підкреслив під час зустрічі-наради, присвяченої питанням поглиблення співпраці між КІП та китайськими університетами, яка відбулася в НТУУ "КІП" 25 травня, голова правління Асоціації Українсько-Китайського співробітництва, Надзвичайний і Повноважний Посол України в КНР (1999–2001 рр.) Ігор Литвин.

У зустрічі взяли участь ректор НТУУ "КІП" Михайло Згуровський, перший секретар відділу освіти Посольства КНР в Україні Вин Цінг Хуа, проректор з міжнародних зв'язків НТУУ "КІП" Сергій Сидоренко, заступник проректора з наукової

роботи Валерій Барбаш, заступник директора Українсько-Китайського центру Євген Огородник, директор Наукового парку "Київська політехніка" Віктор Камасєв, декан міжнародного факультету Ганна Власюк, завідувач кафедри приладобудування приладобудівного факультету Михайло Герраїмчук та керівники інших структурних підрозділів університету.

"Ми високо цінуємо увагу до нашого університету з боку китайської сторони і зацікавлені в розширенні наших контактів", – наголосив на початку розмови ректор НТУУ "КІП" Михайло Згуровський.

Слід зауважити, що зв'язки з вищими навчальними закладами і дослідницькими організаціями Китаю у КІП давні і міцні. НТУУ "КІП" має угоди про співробітництво з 18 університетами КНР. Сьо-

годні в КІП навчаються і проходять стажування 40 студентів і аспірантів з Китаю. У жовтні 2011 року було відкрито Українсько-Китайський центр НТУУ "КІП", 23 травня цього року – Спільний навчально-науковий центр сучасного приладобудування "Нові датчики та системи" (Пекінська компанія сучасних аерокосмічних оптико-електронних технологій та кафедра приладобудування ПФФ НТУУ "КІП").

Проте потенціал співпраці є значно більшим. Для того щоб розкрити його повною мірою, слід значно збільшити кількість спільних проектів, над якими працюють спеціалісти обох країн, домогтися вирішення питань інституційно-фінансової підтримки спільних починань, забезпечити збільшення кількості посланців Китаю, які навчатимуться в КІП, нарешті, організувати вивчення в КІП китайської мови для підготовки фахівців, здатних працювати на спільних українсько-китайських підприємствах, тощо. Тож, як повідомив Михайло Згуровський, в НТУУ "КІП" розроблено цілий план заходів щодо переведення цих заходів у реальну площину. Він складається з дев'яти основних позицій, серед яких відкриття філії Наукового парку "Київська політехніка" в КНР, відкриття філії НТУУ "КІП" в КНР, створення бюро з набору кандидатів на навчання в КІП, відкриття в КІП філії Інституту Конфуція при Київському національному університеті ім.Т.Г.Шевченка та інші. Реалізація цих заходів створить серйозну основу для суттєвого поглиблення і поліпшення якості співпраці.

Для ефективнішого розв'язання проблем, які можуть постати під час впровадження в життя перелічених починань, і вирішення фінансово-організаційних питань Ігор Литвин запропонував використати можливості Ділової ради "Україна-Китай". Цей орган було створено з метою сприяння спільним економічним, торговельним і культурним проектам України та Китайської Народної Республіки, а також для активізації співпраці між діловими колами обох країн. Співзасновниками і активними членами Ради є потужні українські та китайські компанії, підприємства, фірми і громадські організації, зацікавлені в розвитку українсько-китайського співробітництва в різних сферах, тож їхні безпосередні контакти і взаємні здатні забезпечити значно оперативніше проходження ініціатив університету від задуму до втілення в життя, ніж це було б можливо, якби ними займалися лише державні органи обох країн з їхніми унормованими процедурами. Втім, і участь міністерств іноземних справ обох країн у налагодженні тісніших стосунків буде надзвичайно корисною, оскільки в кінцевому підсумку така співпраця сприятиме налагодженню міцних міждержавних контактів.

Зі свого боку в забезпеченні підтримки спільних освітньо-дослідницьких проектів КІП та китайських ВНЗ завірив учасників наради й перший секретар відділу освіти Посольства КНР в Україні Вин Цінг Хуа.

Дмитро Стефанович

ТЕФ і компанія "ЕСОММ Со": плідне партнерство

Ініційоване кафедрою автоматизації проектування енергетичних процесів та систем (АПЕПС) теплоенергетичного факультету партнерство з ЗАТ "ЕСОММ Со", що працює в галузі геоінформаційних технологій (ГІС) і є офіційним представником корпорації Esri в Україні, стало одним із прикладів плідного співробітництва університету з потужними й сучасними бізнес-структурами.

Підсумки дворічної співпраці з цією компанією було підбито на засіданні круглого столу, яке відбулося 23 травня. У ньому взяли участь декан ТЕФ Є.М. Письменний, завідувач кафедри АПЕПС С.О. Лук'яненко, інженери-дослідники кафедри, президент "ЕСОММ Со" Є.С. Серединін та директор компанії В.Б. Ковгар, представники адміністрації та бібліотеки університету. Учасники круглого столу також окреслили плани подальшої співпраці.

Співпраця ця базується на положеннях підписаної у 2010 р. Угоди про співробітництво в науково-дослідницькій та навчально-методичній сферах між ТЕФ (каф. АПЕПС) та "ЕСОММ Со" з ГІС. У рамках цієї угоди було насамперед організовано роботу зі студентами – підготовку дипломних робіт за темами, пов'язаними із ГІС, проведення навчальної практики, участь у конкурсах та конференціях.

Закінчення на 2-й стор.

Зліва направо: Є.С.Серединін, Є.М.Письменний, С.О.Лук'яненко, А.А.Верлань

Лео Янсен

Сталий розвиток – досвід Голландії

спеціальністю "Відновлювальна енергетика й природоохоронні технології" в НТУУ "КІП" та ще у семи університетах Східної Європи та Азії.

Професор Янсен – відомий фахівець у сфері сталого розвитку, активний громадський діяч, з 1991 року був виконавчим директором зі сталих технологій у Генеральному директораті навколишнього середовища Міністерства житлового будівництва, територіального планування та навколишнього середовища Нідерландів, а в 1993-2001 роках – керівником кількох міжурядових програм у Нідерландах, пов'язаних із запровадженням сталих технологій. У Делфтському технічному університеті (TU Delft) посідав пост професора зі сталих технологій з 1990 по 1999 рр., а з 1996 року і дотепер очолює комісію зі сталого розвитку.

Курс було поділено на дві частини – теоретичну і практичну.

Теоретична – це дві лекції з основних концепцій сталого розвитку та стратегічного планування. Основні їхні ідеї: необхідно брати до уваги потреби людства

і розробляти шляхи їх задоволення, враховуючи при цьому й потреби майбутніх поколінь; технології не можуть бути нейтральними – реалізація будь-якого винаходу тягне за собою ті чи інші наслідки. Для цього необхідні фахівці. Отже, вже сьогодні система викладання та навчальні програми у ВНЗ мають бути скориговані відповідно до потреб сучасності та нових викликів. Нині недостатньо бути фахівцем лише у своїй сфері, тож випускники технічних вишів мають мислити системно, глобально, беручи до уваги безліч аспектів проблеми. Конче необхідно і пов'язати теорію з практикою – студенти та аспіранти мають уже в процесі навчання працювати над реальними завданнями і розв'язувати нагальні проблеми.

Практична частина курсу була організована у вигляді рольової командної гри із застосуванням методу беккастингу – зворотного прогнозування. Такі ігри вчать мислити критично і системно. Кожен у команді виконував певну роль: еколог, представник місцевої влади, науковець, забудовник-підприємець.

Учасники отримали завдання розробити стратегію створення комфортного місця проживання. Кожен зі стейкхолдерів (залучених сторін) мав відстоювати власні інтереси, водночас команда мусила виконати завдання – отже, довелося домовлятися. Над проектом працювали поетапно, на кожному етапі учасники отримували консультацію Лео Янсена та координатора TEMPUS-проекту CREDO у Швеції професора Королівського технологічного університету Ольги Кордас. Такий вид роботи виявився дуже ефективним – студенти змушені були активно працювати мізками, робота у команді сприяла народженню нових ідей. А вчасні поради та коментарі координаторів тримали у правильному "коридорі".

Загалом, попри інтенсивність курсу, протягом лекцій та гри учасники зробили суттєвий крок у розумінні глобальних процесів, було покладено початок розвитку їх системного, глобального мислення і, можна сподіватися, мотивовано до подальших дій.

Євгенія Кузук, член НТСА, студентка ФЛ

СЬОГОДНІ В НОМЕРІ:

1 Міжнародна співпраця

А.К.Скуратовському – 70!

2 Самсонівська конференція на ІФФ

Перемоги студентів ІТС

Співробітництво з Польщею

На засіданні Вченої ради

3 Конкурс "Крила мрії"

Технічний лицей НТУУ "КІП"

Марш на всі часи

4 Спартакіада з шейпінгу

Футбольний клуб "Політехнік"

Лабіринт-2012

ВІТАЄМО! ≡≡≡≡ ВІТАЄМО!

Анатолію Кириловичу Скуратовському – 70!

Доцент кафедри лазерної техніки та фізико-технічних технологій ММІ, ветеран НТУУ "КПІ" Анатолій Кирилович Скуратовський святкує свій ювілейний день народження.

Народився Анатолій Кирилович 9 червня 1942 року в Житомирській області. Трудовий шлях на освітній ниві розпочав у 1959 році вчителем середньої школи на Поліссі. Після вступу в 1961 році на механічний факультет Київського політехнічного інституту все своє подальше життя нерозривно пов'язав із Київською політехнікою, де пройшов шлях від студента до доцента, успішно захистив кандидатську дисертацію, отримав вчене звання доцента та старшого наукового співробітника.

Упродовж усього періоду викладацької діяльності він активно веде винахідницьку та наукову роботу. З особливую турботою сприяє розвитку студентської творчості, проведенню фахових конкурсів, предметних олімпіад, де з успіхом виступають його підопічні.

Багатогранна творча діяльність А.К.Скуратовського у різних напрямках науки і техніки особливо проявилась при виконанні цільових комплексних науково-технічних програм за постановами Ради Міністрів України та Держстандарту. Його добробок складає близько 200 наукових публікацій, методичних розробок та патентів, які застосовуються в промисловості, навчальному процесі, використовувались під час створення Державних стандартів, методик розрахунків для машинобудування та навчальних фільмів на

Київській студії науково-популярних фільмів. Він бере активну участь у громадському житті університету, керував Радою первинної організації ВНТО Машпром, був членом Методкомісії Мінвузу України, є редактором історичних нарисів "Механіко-машинобудівний інститут".

Сьогодні Анатолій Кирилович є секретарем експертно-консультативної комісії з питань інтелектуальної власності при департаменті науки й інноватики НТУУ "КПІ", членом профбюро ММІ, активно співпрацює з прес-центром університету та редакцією газети "Київський політехнік". За значні творчі досягнення й особистий внесок у підготовку висококваліфікованих фахівців А.К.Скуратовський удостоєний іменних знаків "Відмінник освіти України" і "Творець", почесного звання "Заслужений винахідник", він є лауреатом Премії

НТУУ "КПІ". Його плідна праця багаторазово відзначалась Почесними грамотами, подяками та відзнаками.

Він яскрава, енергійна, талановита і водночас проста і доброзичлива людина, користується заслуженим авторитетом серед співробітників та студентів університету, любить і поважає своїх вихованців, щедро ділиться з ними своїм науковим, педагогічним і життєвим досвідом. При спілкуванні з ним створюється враження, що час наче обходить його стороною і залишає завжди молодим.

Співробітники та студенти НТУУ "КПІ" щиро вітають ювіляра, бажають йому здоров'я, подальших творчих успіхів у науково-педагогічній діяльності і довгих років плідної роботи в стінах рідного університету.

Конференція з матеріалознавства на ІФФ

Академік НАН України В.В. Скороход відкриває конференцію

Видатний учений, чл.-кор. НАН України Г.В. Самсонов зробив вагомий внесок у створення нового класу високотемпературних матеріалів, призначених для роботи в екстремальних умовах, новітніх інструментальних виробів, мікроелектроніці тощо. Раз на два роки на ІФФ проходять конференції, тематики яких пов'язана з матеріалознавством тупоплавких сполук. Перша відбулася в 2008 р. і була присвячена 90-річчю від дня народження Г.В. Самсонова.

Третя Самсонівська міжнародна конференція "Матеріалознавство тупоплавких сполук" пройшла 23-25 травня 2012 р. на ІФФ. Її організаторами виступили Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України, НАН України, НТУУ "КПІ", Інститут проблем матеріалознавства ім. І.М. Францевича НАН України, Українська матеріалознавча спілка, ООО "ІНТЕМ".

У конференції взяли участь близько 150 вітчизняних фахівців та 35 іноземних учених з 10 країн світу (Алжир, Білорусія, Грузія, Німеччина, Росія,

Сербія, США, Туреччина, Франція, Японія). У вітальному слові П.І. Лобода – чл.-кор. НАН України, декан ІФФ, завідувач кафедри високотемпературних матеріалів та порошкової металургії (ВТМ та ПМ) – ознаявив учасників та гостей конференції з історією та сьогоденням КПІ, діяльністю факультету та кафедри.

Дослідження науковців НТУУ "КПІ", зокрема кафедри ВТМ та ПМ, були представлені практично на всіх секціях конференції. Їх доповіді стосувалися порошкової металургії, фундаментальних основ сучасного матеріалознавства, проблем створення кераміки функціонального та конструкційного призначення, інженерії поверхні, надмічних та надтвердих композиційних інструментальних матеріалів, наноматеріалознавства.

Проведення конференції сприяло обміну інформацією та науковими результатами, встановленню більш тісних зв'язків між ученими різних країн, які працюють у галузі тупоплавких сполук, налагодженню зв'язків між ученими-матеріалознавцями та промисловими підприємствами, а також залученню студентів до науково-дослідницької роботи.

О. Юркова

Студенти ІТС лідирують в Україні за напрямом "Телекомунікації"

Науково-педагогічний досвід та особистий приклад керівника, який уже багато років поспіль створює творчу атмосферу в ІТС, академіка НАН України М.Ю. Лявченка надихає студентів до успішного навчання та досягнень у науковій роботі. Прикладом такого сприятливого впливу можна вважати перемоги студентів ІТС в олімпіадах та конкурсах. Так, у березні цього року вони взяли активну участь у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт, а також у Всеукраїнській студентській олімпіаді, які відбувалися у квітні цього року в Одесі на базі Одеської національної академії зв'язку ім. О.С. Попова.

Серед здобутків можна виділити 1-ше командне місце студентів 4-го курсу за напрямом "Телекомунікації" та 1-ше командне місце студентів 5-го курсу зі спеціальності "Телекомунікаційні системи та мережі". Цей успіх забезпечили на 4-му курсі Сергій Кашуба (2-ге особисте місце) та Богдан Трач (3-тє особисте місце), а на 5-му – Едуард Ганюков (2-ге особисте місце) і Костянтин Шалбанов (3-тє особисте місце).

Також журі оцінило оригінальний підхід до розв'язку задач та політ творчої думки олімпіадників з ІТС. Були окремо виділені такі студенти, як Володи-

Студенти ІТС – переможці олімпіади

мир Бондаренко в напрямі "Інтернет-технології, Web-дизайн" та Олег Лавриненко в категорії "Теорія зв'язку".

На конкурсі студентських наукових робіт студент 5-го курсу Антон Пешкін виборов 3-тє місце своєю роботою під шифром "Шенон – 11".

Крім того, команда ІТСників у складі Олега Лавриненка, Костянтина Федоренка, Анни Вишневіської, Богдана Трача, Сергія Кашуби на конкурсі

"Професіонали майбутнього" від компанії МТС відзначена дипломом "За наполегливість і завзятість".

Вітаємо хлопців та дівчат з цими перемогами та масмо надію, що це лише початок, і в подальшому буде ще більше перемог та здобутків. КПІ може пишатися своїми студентами, їх досягненнями та почесним званням найкращого технічного вузу України!

Марина Іщенко, ІТС

ТЕФ і компанія "ESOMM Со": плідне партнерство

Продовження. Початок на 1-й стор.

До речі, на міжнародному конкурсі проектів ГІС від Есіг робота студента кафедри АПЕПС Олександра Верченкова "Розробка інтелектуальної ГІС в задачах діагностики територіально-виробничих систем" зайняла друге місце. Працівники ТЕФ також брали участь у спільних проектах, отримували тренінгову та консалтингову підтримку по роботі з технологіями від компанії Есіг й мали змогу пройти у 2011 році сертифіковані курси підвищення кваліфікації ESOMM / Esgl на кафедрі АПЕПС. Логічним чином ці контакти вийшли на рівень компанії Есіг, центральний офіс якої працює у США. Під час зустрічі з її керівництвом в Інституті дослідження систем насколишнього середовища, центральному офісу у місті Редлендс, була проведена презентація НТУУ "КПІ" та ТЕФ, зокрема й діяльності, пов'язаної з використанням геоінформаційних технологій у навчальному процесі та НДР. У ході цих перемовин було досягнуто домовленості про подальше партнерство із застосування ГІС для аналізу сталого розвитку.

Варто зауважити, що й нині ГІС як потужний інструментарій для вирішення проблем сталого розвитку вже широко представлений у навчально-методичній та науково-дослідницькій роботі ТЕФ та АПЕПС. Так, серед магістерських і бакалаврських дипломних робіт, що захищені останнім часом, можна згадати такі: "Моделювання стану електроенергетичних систем України із застосуванням ГІС" (Роман Паньшин, керівник доц. А.А.Верлань), "Корпоративний сервіс дослідження взаємозв'язків та формування прогнозів показників сталого розвитку з використанням ГІС" (Деніс Шевцоук, керівник доц. А.А.Верлань), "Діагностика стану

енергопідприємств за рівнем фінансового ризику із застосуванням нейронних мереж" (Олександр Верченнов, керівник доц. Н.В. Карасєва) та інші.

Гідним завершенням першого дворічного етапу партнерства і початком нового періоду цієї співпраці стала безкоштовна передача теплоенергетичному факультету ліцензійного програмного забезпечення для облаштування комп'ютерного науково-навчального центру з ГІС (ArcGIS Server Advanced Work Group Education, Teaching and Research Toolkit останньої версії 10.0 – потужної платформи та 31 робочого місця, серверного забезпечення та вичерпної конфігурації всіх існуючих аналітичних додатків) і супроводжувальної навчальної та наукової літератури з ГІС для бібліотеки НТУУ "КПІ" від компанії Есіг за посередництвом компанії "ESOMM Со". Все це використовується для забезпечення навчального процесу та НДР у напрямку ГІС на ТЕФ та в університеті в цілому. З отриманням нового ліцензійного програмного продукту компанії Есіг – індустріальної платформи для розробки ГІС і створення на її основі науково-навчального центру – з'являється можливість започаткування масштабних освітніх та наукових проектів з ГІС-технологій для розв'язання проблем сталого розвитку, енергетики та ін. спільно з такими партнерами, як Інститут геофізики ім. С.І. Суботіна НАН України, Інститут географії НАН України, Інститут геохімії, мінералогії та рудоутворення ім. М.П. Семененка НАН України, Центр "ГІС Аналітик", компанія "ESOMM Со" (зокрема, з розробки автоматизованої системи ведення земельного кадастру), а також для підготовки підґрунтя для створення інфраструктури просторових даних з можливою подальшою інтеграцією в європейську систему INSPIRE.

Андрій Верлань, доцент кафедри АПЕПС ТЕФ

Семінар у Польщі

25-27 травня 2012 року у Варшаві пройшов семінар "Економічне співробітництво Польщі з Україною", організований Секцією вихованців КПІ у Польщі.

На семінарі віце-голова Головного правління Товариства співпраці Польща-Схід Єжи Сморлінський поінформував учасників про діяльність Товариства, поділився багатим досвідом роботи в польських дипломатичних представництвах в Радянському Союзі та Росії й обговорив питання економічного співробітництва з державами на схід від Польщі.

Доповіді про розвиток економіки України та про польсько-українську торгівлю зробили голова Секції вихо-

ванців КПІ в Польщі Януш Фукса і організатор семінару Веслав Казана. У них ішлося про зростання економічних показників України в 2011 р., які позитивно вплинули на розвиток торгівлі між двома країнами. Польські товарні поставки в Україну минулого року зростили на 14 %, а поставки з України в Польщу – на 56 %.

Януш Фукса розповів про діяльність Секції вихованців КПІ протягом року. Він також зазначив, що цьогогоріч Головне правління Федерації науково-технічних товариств НОТ нагородило золотими почесними знаками двох професорів НТУУ "КПІ": І.М.Астреліна та П.О.Киричка. Нагородити будуть вручені в Києві.

Професор Веслав Луціянек з Варшавської політехніки окреслив можливість обміну студентами між польськими та українськими ВНЗ у фінансових рамках міжнародної програми "Ерасмус мундус", чим користуються вже багато університетів. Розповів також про співробітництво, яке розвивається між авіаційними факультетами Варшавської та Київської політехнік.

Учасники семінару отримали чергову брошуру з короткими біографіями усіх 80 співробітників КПІ – лауреатів золотого почесного знака НОТ, нагороджених за період 1975-2012 рр.

Януш Фукса, голова Секції вихованців КПІ в Польщі

На засіданні Вченої ради

28 травня відбулося чергове засідання Вченої ради університету. Розпочалося воно із привітання ювілярів: завідувача кафедри металознавства та термічної обробки ІФФ Я.В. Зауличного, завідувача кафедри математичних методів захисту інформації ФТІ М.М.Савчука та директора навчально-наукового медико-інженерного центру В.П.Яценка.

Після цього відбулося нагородження факультетів – переможців та призерів у загальному заліку за результатами підсумків проведення Спартакіади НТУУ "КПІ" серед сту-

дентів 2011/2012 н.р. Переможцем спартакіади в загальному заліку став ВПІ, друге місце зайняв ВІПІ, третє – ТЕФ.

Вчена рада розглянула конкурсні справи щодо обрання на посади деканів, завідувачів, професорів кафедри та присвоєння вчених звань.

Другим питанням порядку денного була підготовка до нового навчального року. Доповідав перший проректор Ю.І.Якименко. Він, зокрема, повідомив про продовження робіт щодо створення електронного кампусу, який запрацює з вересня

поточного року, і зазначив, що отримати паролі і підключитися до кампусу зможуть як студенти, так і викладачі.

Під час обговорення третього питання проректор з наукової роботи М.Ю.Лявченко поінформував про зарахування до докторантури та про результати конкурсу НТУУ "КПІ" на кращий підручник, навчальний посібник, монографію.

На завершення були розглянуті поточні справи.

А.А.Мельниченко, вчений секретар НТУУ "КПІ"

Конкурс "Крила мрії"

У рамках "Тижня науки" на факультеті авіаційних і космічних систем НТУУ "КПІ" пройшла виставка-конкурс учнівських робіт під назвою "Крила мрії". Участь у цьому заході взяли учні київських шкіл № 36 ім. С.П. Корольова та середньої школи № 304, гімназій № 143 та № 178. В організаційному комітеті конкурсу, окрім фахівців факультету, у цьому році працювали співробітники відділення технічних наук Київської малої академії наук, зокрема, Вікторія Едуардівна Попова. Напрями конкурсу були пов'язані зі спеціальностями факультету: робототехніка, керування; автоматика, електроніка; програмування, 3-D моделювання; конструювання авіаційної та космічної техніки; комп'ютерні вимірювання і технології.

Мета конкурсу – знайти і підтримати дітей, яких цікавить дослідницька робота у зазначених напрямах.

Ігор Макаров

На конкурс були представлені роботи: модель біплана "Tiger Moth", виконана ученицею п'ятого класу Мереям Мамелековою; вертоліт з гумовим двигуном; модель екраноплана; система стабілізації квадрокоптера (вертоліт з чотирма гвинтами); дослідження двигунів до безпілотного літального апарату; дослідження властивостей матеріалів для літальних апаратів; дослідження умов виникнення корозійних ушкоджень елементів літака та інші.

Члени журі, фахівці факультету авіаційних та космічних систем Ю.І. Бондар та В.В. Бурнашев, на очному турі уважно й доброзичливо слухали конкурсантів, ставили запитання, проводили критичний аналіз робіт та надавали рекомендації щодо подальшого вдосконалення наданих проектів.

15 травня 2012 року в залі засідань адміністрації ради НТУУ "КПІ" відбулося нагородження конкурсантів. Усі учасники конкурсу отримали призи та подарунки. Перше місце було присуджено учню середньої школи №85 Ігорю Макарову за роботу "Проект здійснення запуску ракет-носіїв з борту літака". У рамках цієї роботи було представлено макет транспортного літака типу "Мрія" та ракети-носія з крилом спеціальної форми. На думку автора, проект має вирішити проблему відсутності в Україні космодрому. За оригінальність ідеї переможець конкурсу отримав перше місце та приз – зовнішній жорсткий диск.

В.Ф. Кристаль,
член оргкомітету конкурсу

22 червня виповнюється сімдесят один рік з початку Великої Вітчизняної війни. Наша країна зазнала в ній численних втрат. Пам'ять про людей, які поклали свої життя у битвах проти лютого ворога, напевно, буде ятрити душу стільки, скільки житиме наш народ. І хоч би скільки років не сплило з тих часів, ми шануватимемо героїзм наших дідів і прадідів, які відстояли цю землю. А ще ми маємо берегти пам'ять про все те, що надихало їх на перемогу, що вело у біг, що нагадувало про тих, кого залишили вони вдома. Серед найдорожчих і, водночас, найбентежливих для фронтівиків спогадів – мелодія безсмертного маршу "Прощання слов'янки", ювілей ювілей якого ми відзначитимемо восени 2012 року. Про його створення і про долю його творця – військового диригента і композитора **Василя Івановича Агапкіна (1884-1964)** – розповідається в цьому матеріалі.

Народився Василь Агапкін 3 лютого 1884 року в селі Шанчерово Михайлівського району Рязанської губернії в родині селянина-бідняка. Рано осиротів, разом із братами й сестрами злидарював. У десятирічному віці мачуха привела його до духового оркестру 308-го Царевського резервного батальйону Астраханського піхотного полку, до якого його було зараховано учнем. Хлопчик одержав найменшу, але найдзвінкішу трубу – корнет-а-пістон. За п'ять років Агапкін було визнано кращим солістом-корнетистом полку – випадок надзвичайно рідкісний. У 1906 році Василь Агапкін був призначений до армії, у Тверський драгунський полк, під Тифліс.

У грудні 1909 року, після закінчення терміну служби, освоївши на той час новий для нього інструмент – трубу, Агапкін поїхав до Тамбова – вступати в музичне училище. 12 січня 1910 р. він був зарахований штаб-сурмачем до сьомого запасного кавалерійського полку, а восени 1911 року був прийнятий у клас мідних духових інструментів Тамбовського музичного училища.

У жовтні 1912 року почалася Перша Балканська війна. Балканські слов'яни розпочали визвольну війну проти Османської імперії, у результаті якої країни Балканського Союзу – Болгарія, Греція, Сербія й Чорногорія – остаточно витіснили Туреччину з Балканського півострова.

Агапкін у ці дні не знаходив собі місця. Як і його товариші по службі, він буквально марив Балканами, героїзмом "братушек-болгар". Він бачив, як балканські слов'янки проводжають на битву з турками батьків і синів, братів і наречених. Розставання важке, кожний розуміє, що далеко не всі повернуться назад, це розставання може виявитися назавжди. У штабі полку, на вулиці, у газовій крамниці – усюди він щось наспівував собі під ніс – народжувався марш. Але мелодія знову й знову вислизала – позбавлена навмисної бравурності, вона, за задумом автора, мала стати символом щедрості сло-

в'яньського серця, вираженням єдиного патріотичного пориву.

Марш народився на тихій Гімназичній вулиці (нині вулиця Комунальна) у Тамбові восени 1912 року. Агапкін вирішив показати свій новий доробок відомому композитору, військовою капелмейстеру Литовського 51-го піхотного полку Якову Богораду, для чого відправився до Симферополя. Разом вони придумали назву маршу – "Прощання слов'янки". Богорада через якийсь час надрукував у симферопольському видавництві сотню примірників нот маршу. На обкладинці

Василь Агапкін, початок ХХ ст.

видання – молода жінка, яка прощається з воїном, Балканські гори вдалині й загін солдат. І напис: "Прощання слов'янки" – новітній марш до подій на Балканах. Присвячується всім слов'янським жінкам. Твір Агапкіна.

Незабаром мелодія лунала вже над усією Росією. Завдяки тому, що київська фірма грампластин "Екстрафон" улітку 1915 р. випустила грамофонну платівку з записом цього маршу, відомим він став дуже швидко. Мелодія маршу одержала й всевітню популярність: її стали виконувати військові оркестри в Болгарії, Німеччині, Австрії, Норвегії, Румунії, Франції, Швеції, Югославії та в інших країнах.

Марш "Прощання слов'янки" залишався популярним і після Жовтневої революції 1917 року, особливо в білому таборі. Його мелодія лежала в основі пісень Добровольчої армії, Сибірської народної армії, армії Колчака, Дроздовської дивізії. Можливо, саме тому в СРСР марш якщо й не був заборонений офіційно, то, в усякому разі, не втівався. Попри те, що марш задується в збірнику музичних добутків "Службово-стройовий репертуар для оркестрів Робітничо-Селянської Червоної

Щороку сотні молодих людей пов'язують свої сподівання з кращим технічним університетом України – НТУУ "КПІ" та приходять сюди навчатися. З усіх регіонів стікаються до Політехніки абітурієнти, кращі з яких стають першокурсниками, отримуючи омріяний студентський квиток. Та є творчі осередки обдарованої молоді – спеціалізовані ліцеї, випускники яких майже в повному складі вступають до КПІ. Серед них – Технічний ліцей НТУУ "КПІ" м. Києва.

Навчальний процес тут забезпечують 44 досвідчених викладачів, серед яких 7 кандидатів наук, 17 мають звання "Вчитель-методист", 2 – "Заслужений працівник освіти України", 14 нагороджені знаком "Відмінник освіти України". Вони вміло поєднують наукову роботу та викладацьку діяльність: беруть участь у науково-практичних конференціях та семінарах, пишуть та видають підручники й методичні посібники, за якими навчаються учні загальноосвітніх шкіл України. Викладачі фізики Л.М.Заседка у складі делегації України взяла участь у І Міжнародній навчальній програмі ЦЕРН (Швейцарія) "Великий адронний колайдер – реалізація сучасних технологій і фізичних ідей". Технічний ліцей НТУУ "КПІ" плідно співпрацює з викладачами кафедр, а також з Інститутом моніторингу якості освіти НТУУ "КПІ". Викладачі КПІ проводять з ліцеїстами практичні заняття, лабораторні роботи, семінари, читають лекції, займаються науковою та профорієнтаційною роботою. Одинадятикласники ліцею пишуть на базі КПІ планові атестаційні контрольні роботи з математики, фізики, української мови.

Переможці конкурсів "Учитель року" та "Учень року", 2011 р.

Осередок творчої молоді

Щороку більше 250 ліцеїстів стають призерами МАН, районних, міських та всеукраїнських олімпіад. У минулому навчальному році 103 ліцеїсти посіли призові місця в районних олімпіадах, 49 стали переможцями в міському етапі всеукраїнських олімпіад, 87 – переможці районного етапу МАН, 20 – призери міського етапу МАН "Дослідник". Андрій Малюк посів ІІ місце у Всеукраїнському етапі олімпіади з астрономії. Торік за підсумками зовнішнього незалежного оцінювання з математики, фізики, української мови та літератури, хімії та біології ліцей увійшов до десятків кращих навчальних закладів м. Києва.

У ліцеї крилатим став вислів одного з учнів: "Ліцей – родина, а я його дитина". Тут проводиться низка цікавих заходів, які стали традиційними, до них готуються всі

і чекають з нетерпінням. Зокрема, це "Посвята в ліцеїсти", "Родинне коло", День вишиванки, День українських страв, Масляна, змагання на Кубок ліцею з шахів, футболу, плавання, "Веселі старты" та Малі олімпійські ігри. Працює Театр психологічних мініатюр, екскурсійний центр та ін. Торік 44 ліцеїсти здійснили поїздку містами Європи, ознайомилися з пам'ятками архітектури, які внесено до переліку Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО, цієї весни відвідали Санкт-Петербург.

У ліцеї постійно працюють над вдосконаленням навчального процесу та створенням умов для всебічного розвитку вихованців. Тож маємо перспективне молодіжне середовище, де гартуються майбутні фахівці вітчизняної науки та виводять.

Ф.М.Красюк, директор ліцею

роботи. Він улаштується капелмейстером 1-ї Московської школи Транспортного відділу ОГПУ.

Доводилося нелегко: в атестації від 31 грудня 1925 року було зазначено, що Агапкін політично розвинений слабко, не любить зауважень, самолюбний. Водночас його цінували як професіонала: "Справу свою любить і знає. Авторитетом серед підлеглих користується. Посади, що обіймає, відповідає". У наступних атестаціях політичний розвиток капелмейстера оцінювався вже як задовільний, зате підкреслювалося, що він гарний керівник оркестру і справу свою любить...

Наприкінці січня 1924 р. Агапкін з оркестром провадив в останню путь В.І.Леніна.

МАРШ НА ВСІ ЧАСИ

Червоної площі – питання відкрите. Музиканти зведеного оркестру стверджували, що марш грали. Їх підтримав і С.М.Будьонний у своїх мемуарах. Цю думку поділяв і учень Агапкіна, начальник Військово-оркестрової служби Радянської Армії, народний артист РСФСР, генерал-майор Микола Назаров. Водночас в архівах зберігається точний список усіх творів, що виконувалися тоді. Знаменитого маршу серед них немає. Не звучав марш у виконанні зведеного тисячотрубного оркестру й під час параду Перемоги 1945-го.

І тільки після виходу на екрани 1957 року знаменитого фільму Михайла Калатозова "Летять журавлі" цей марш було реабілітовано (фільм отримав "Золоту пальмову гілку" на Каннському кінофестивалі 1958 року). У фільмі є шемелива душа сцена: проводи добровольців. Величезна кількість тих, хто прощає, – біля школи, за металевим огорожею двору якої відбувається збір добровольців. Уздовж огорожі в розпачі бігає Вероніка, безспішно шукаючи свого Бориса. Болісне напруження останніх секунд – і раптом оркестр гримнув марш "Прощання слов'янки"...

Потім марш звучав у фільмах "Білоруський вокзал" (1971), "Велика Вітчизняна" (1979) і в десятках інших.

У наші дні під звуки маршу відправляються в рейс пасажирські теплоходи на Волзі і фірмові потяги. Також під звуки цього маршу з вокзалів відправляються ешелони з новобранцями Російської Федерації, які їдуть до місця несення служби.

... У 1918 році Василь Агапкін добровольцем пішов до Червоної армії та організував духовий оркестр в 1-му Червоному гусарському Варшавському полку. В 1920 році він повернувся до Тамбова, керував музичною студією та оркестром військ ПТУ.

У 1922 р. В. Агапкіна було переведено до Москви на посаду капелмейстера 17-го Особливого полка військ ОГПУ. Через рік частину розформували, і Агапкіну довелося шукати собі нове місце

духовий оркестр з безпригульніків.

У 1930 році його запросили на посаду капелмейстера оркестру Центральної школи ОГПУ (з липня 1934 року Центральної школи НКВС СРСР, з березня 1939-го Вища школа НКВС СРСР). Василь Іванович швидко організує колектив військових музикантів, який невдовзі починає регулярно виступати в саду "Ермітаж", незмінно привертаючи загальну увагу слухачів.

У червні 1938 р. Агапкін був запрошений комендантом Московського Кремля до комісії з удосконалення музичного бою годинника Спаского вежі і склав мелодію передзвону Кремльських курантів – мелодію коротку, але надзвичайно виразну. У ній він органічно поєднав величчю передзвону традиційних російських церковних дзвонів з музикою оптимістичних пісень 1930-х років.

Коли почалася Велика Вітчизняна війна, Агапкіну було вже 57 років. Йому було присвоєно звання військового інтенданта 1-го рангу й він був призначений начальником духових оркестрів окремої мотострілецької дивізії імені Ф.Е.Дзержинського.

Саме йому довірили диригувати зведеним оркестром на історичному параді на Червоній площі 7 листопада 1941 року (головний парад країни в цей час проходив у місті Куйбишев, де зведеним оркестром керував головний капелмейстер Робітничо-Селянської Червоної Армії С.О.Чернецький). Не маючи достатнього часу для репетиції, в умовах суворой секретності Василь Іванович зумів так підготувати музикантів до виступу, що йому була оголошена подяка наркомом оборони СРСР Й.В.Сталіна. Радіотрансляція музики з цього параду піднімала дух нашого народу в тилу й на фронті й вселяла впевненість: Перемога буде за нами!

24 червня 1945 року на Параді Перемоги, що назавжди залишиться в пам'яті відяного людства, урядовано відкоричневої чуми, оркестр Агапкіна як одного з музичних організаторів і першого заступ-

ника головного диригента входив до складу зведеного оркестру.

Через 8 років, коли ховали Сталіна, перед зведеним оркестром знову стояв полковник Агапкін.

"Я відіграв під керівництвом Агапкіна багато років, – згадував ветеран військово-оркестрової служби Л.І.Коровко. – Урівноважена, спокійна й дуже добра людина. Дозволяв нам, музикантам, грати в театрах і, особливо, вчитися... Сам учився до останніх років життя. Зібрав вдома величезну музичну бібліотеку. Мав чудовий гармонійний дар. І сам був блискучим корнетистом. А під кінець життя став глухлути. Це була його найбільша особиста драма..."

Музична спадщина В.І.Агапкіна нараховує десятки чудових мелодій (12 строїввих і 9 зустрічних маршів, а також вальси й романси), але марш "Прощання слов'янки", безумовно, є найзнаменитішим у творчості композитора. Усі концерти оркестру В.І. Агапкіна закінчувалися виконанням "Прощання слов'янки". Фірма "Мелодія" неодноразово випускала грамплатівки зі знаменитим маршем великими тиражами.

Помер Агапкін 29 жовтня 1964 року й був похований на Ваганьківському цвинтарі в Москві. На його могилі – скромний сірий пам'ятник-стела, на якому золотом вибиті ноти: перші три такти "Прощання слов'янки". Маршу, який уже став героїчною і світлою частиною історії слов'янських народів, музика якого надихає і просвітляє, стверджує в наших душах головні людські цінності, на яких будується все життя.

...Щоразу, почувши мелодію "Прощання слов'янки", у мене до горла підступає клубок, а свідомість переоповняється нескінченною повагою до захисників рідної землі й гордістю за свою причетність до неї. Нехай же цей неповторний крася й сили марш ще не одне сторіччя буде надавати впевненості в перемозі наших ідеалів, роблячи наші тіла сильнішими, а душі світлішими!

І.Мікульонко

Спартакіада НТУУ "КПІ" з шейпінгу

12 квітня 2012 року відбулась спартакіада НТУУ "КПІ" з шейпінгу. У змаганнях взяли участь 38 осіб, які представляли ВПІ, ММІФ, ФМФ, ФЛ, ХТФ, ФММ, ФЕЛ, ТЕФ, ФІОТ, ІФФ.

Початок змагань був відзначений яскравими показовими виступами студенток відділення шейпінгу.

Результати змагань:
1-ше місце з великим відривом у балах (164) посіли дівчата з ВПІ;
2-ге місце – ФММ (66 балів);
3-тє місце – ММІФ (60 балів);
4-тє місце – ХТФ (53 бали);
5-тє місце – ФЕЛ (37 балів);
6-тє місце – ФМФ (36 балів);
7-тє місце – ФЛ (15 балів);
8-тє місце – ФІОТ (14 балів);

9-тє місце – ТЕФ (12 балів);
10-тє місце – ІФФ (5 балів).

Особливо можна відзначити такі сольні таланти, як О. Пузир, О. Ковал, А. Навоженсько, А. Безвугляк, у парних виступах: В. Горобець та А. Столяренко, А. Говтвяниця та І. Шевчук.

Дуже вразили дівчата з ВПІ, які виступали у трійках: К. Кожевникова, О. Ляпустіна, М. Дряпко. Вони з великим артистизмом провели змагання, мали вражаючий вигляд, цікавий та захоплюючий номер.

Переможці змагань були нагороджені грамотами та медалями.

С. Шарафутдінова, Т. Козлова, старші викладачі каф. фізвиховання

Футбольний клуб "Політехнік": успіхи та перспективи

Футбольний клуб "Політехнік" створено восени 2011 р. Він об'єднав любителів футболу та футзалу (міні-футболу) – студентів та співробітників НТУУ "КПІ". На перших порах спортсмени зіткнулися з проблемою відсутності майданчика для

занять. Та завдяки амбітності футболістів і підтримці адміністрації університету тренування проходили регулярно.

"Хрещення" команда пройшла на Першості Солом'янського району серед ВНЗ м. Києва з футзалу, де здобула перше місце. Ця перемога надихнула гравців команди, вони повірили у свої сили й продовжили низку вдалих виступів. Після закінчення ігрового сезону "осінь 2011 року/весна 2012 року" з футзалу команда НТУУ "КПІ" здобула вагому кількість перемог та збрала нагороди в різних турнірах і чемпіонатах Києва і України:

- Кубок м. Києва серед ВНЗ з футзалу – третє місце;
- Чемпіонат м. Києва серед ВНЗ з футзалу – друге місце;
- Чемпіонат України "Свровесна 2012" серед ВНЗ з футзалу – друге місце;

– Турнір з футзалу, присвячений 85-річчю заснування ФК "Динамо Київ" – третє місце;

– Чемпіонат Київської футзальної ліги серед професійних команд з футзалу – третє місце.

Нині команда готується до участі у Всеукраїнській універсіаді серед ВНЗ України, яка проходить в м. Харкові на початку червня.

Хочу висловити слова подяки за підтримку та популяризацію футзалу в НТУУ "КПІ" адміністрації університету на чолі з ректором М.З.Згуровським, директору ЦФВС А.Ф.Матлаву, завідувачу кафедри спортивного вдосконалення Ю.В.Новицькому, голові профкому студентів А.Ю. Гаврушкевичу та ін., а спортсменам побажати нових перемог.

І. Веремійчук, голова ФК "Політехнік"

Змагання зі спортивного туризму "Лабіринт-Весна-2012" відбулися 27-29 квітня в рамках "Естафети здоров'я" на території бази відпочинку "Політехнік". Цей захід з 2005 р. щорічно збирає найбільш активних студентів КПІ, а останніми роками – і представників міських ВНЗ. Цього разу змагалися 15 ко-

час, наповнений почуттям єдності, позбавлений поділу на факультети, гуртожитки і т.д.

Наступного дня відбулися найбільш очікувані перешкоди-переправи та водні змагання на катамаранах. По обіді, пройшовши весь шлях змагань, студенти, незважаючи на втому, продовжили командні турніри з футболу та волейболу. Остання ніч мала присмак туги, адже на ранок усі поверталися до Києва, до звичних справ.

Результати "Лабіринту-Весна-2012": III місце – команда "Дровенятко" (ФІОТ); II місце – "Профком-2"; I місце – команда студради студмістечка.

Лабіринт-2012 у "Політехніку"

манд: представники гуртожитків, факультетів і студентських організацій. Що ж притягує стільки людей? Відповідь очевидна: два дні на природі, в наметах, з піснями під гітару біля багаття, Київське море, багато нових знайомств і, звичайно ж, самі змагання.

Організатори, а саме туристичний клуб "СКІФ" студмістечка КПІ та студенти-активісти, на славу постаралися. Тут і естакада, і спуск на карабінах по мотузках з 5 м, і різні види переправ, і всіма улюблені "ліани" й "павутиння" та багато іншого. Пригоди почалися вже першого дня: ставши табором, команди мали пройти перше випробування – нічне орієнтування. За командою "Старт!", надихнувшись майбутньою перемогою, учасники розбіглися територією в пошуках "маячка" із завданнями. Після закінчення цього квесту відбулися всіма улюблені "посиденьки" біля багаття з шашликами, піснями і танцями. Вечір у "Політехніку" – це чарівний

Хто хоч раз побував на цих змаганнях, обов'язково повертається ще раз. Тож побачите наступне оголошення про реєстрацію команд – поспішайте записатися. Ви не пошкодуєте, адже на "Лабіринті" всі учасники ніби створюють свій факультет, який збирається двічі на рік і називається "факультет активного та здорового відпочинку".

За інф. профкому студентів

Не можна сказати "прощай"

Усі творіння природи є довершеними. Стрімко випнута вгору пружна сосна – гарніша серед інших, коли ж потрапляєш у сосновий ліс – почувашся наче в неземній реальності. Високо в піднебесі погойдуються смарагдові віти, далекі від земної метушні. Ранковий серпанок огортає їх найніжнішими шовками й шифонами – персиковими чи рожевими. Удень їх пестять сонячні промені, що іскряться та переливаються, аж очам боляче. Вечір накидає на верхівки струмливий сріблястий атлас, який налаштовує на спокій та внутрішню гармонію. А якщо та краса ще й розкинулася на березі водойми – забракне слів, щоб висловити своє захоплення. Поєднання свіжого бризу й просякнутого хвойними ароматами повітря створює неперевершену гармонію та сприяє відновленню фізичних і душевних сил.

Саме в такому місці – під шатром соснового бору на піщаному березі Київського водосховища і розташувалася база відпочинку НТУУ "КПІ" "Політехнік". Триповерхові цегляні корпуси (з усіма вигодами) ховаються в затінку дерев, облаштовано доріжки та квітники, спортивні та ігрові майданчики, намито пляж. Кімнати зручні, нещодавно відремонтовані, на 2-3 особи. Тут затишно почуватимуться як літні люди, так і молоді матусі з дітьми. Для любителів тиші та спокою – рибалка, фотополування, для активних і непосидючих – рухливі ігри, прогулянки. А ще – спілкування з природою: якщо придивитися та прислухатися, у лісовій гушавині вирує життя. Дзвінок виспівує птаство, меткі білки виблискують очимами з-поміж листя, у повітрі дзвенить і вирує комахами, серед трави діловито снують різноманітні дрібнота. А вночі, коли, здається, все завмирає у місячному сяйві, фігури вищого пілотажу демонструють кажани, тільки посвист повітря свідчить про їх стрімкий лет.

Здається, неважко уявити собі оксамитовий чорнично-синій купол неба. І зірки розсіпані по ньому, і тихо плещуть хвилі, відбиваючи світло цих зірок. І вже незрозуміло, де небо, а де його відблиск, магія всесвіту захоплює і зачаровує. Насправді, дійсність перевершує найсміливішу уяву.

База відпочинку, що налічує не один десяток років, має унікальну властивість. Тут гарно завжди, у будь-який час доби, у будь-яку погоду. Її не можна сказати "прощай", тільки "до побачення", говорять засідники, які щопліта навідуються сюди.

Н.Вдовенко

«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІК»

газета Національного технічного університету України

«Київський політехнічний інститут»

<http://www.kpi.ua/kp>

✉ 03056, Київ-56
проспект Перемоги, 37
корпус № 1, кімната № 221
✉ gazeta@kpi.ua
☎ гол. ред. 406-85-95; ред. 454-99-29

Головний редактор
В.В.ЯНКОВИЙ

Провідний редактор
В.М.ІГНАТОВИЧ

Провідний редактор
Н.Є.ЛІБЕРТ

Дизайн та комп'ютерна верстка

І.Й.БАКУН

Л.М.КОТОВСЬКА

Комп'ютерний набір
О.В.НЕСТЕРЕНКО

Коректор
О.А.КІЛІХЕВИЧ

Регістраційне свідоцтво Кі-130

від 21. 11. 1995 р.

Друкарня ТОВ «АТОПОЛ»,

м. Київ, бульвар Лепсе, 4

Тираж 2000

Відповідальність за достовірність інформації несуть автори. Позиція редакції не завжди збігається з авторською.